

TIT LIVI:

AB VRBE

CONDITA

LIBER I

•

ÍNDIX

Pàgina

QUAESTION I	4.
QUAESTION II	5.
QUAESTION III	6.
QUAESTION IV	8.
QUAESTION V	10.
BIBLIOGRAFIA	12.
OBSERVACIONS DEL PROFESSOR	13.

- *En el pròleg, Tit Livi descriu l'objectiu de l'obra i el seu abast; les dificultats amb què s'ha trobat i el criteri que ha seguit per seleccionar els fets. Per últim, posa de manifest una visió molt particular de la història de Roma. Et sembla que es tracta d'una visió optimista o pessimista? Raona la teva resposta tenint present que l'obra va ser escrita en el canvi d'era; és a dir, a cavall entre la República i l'Imperi.*

Segons el llibre Ab urbe condita, podem dir que Tit Livi en el pròleg el trobem pessimista, ja que la època en la que viu és una època de transició entre la República i l'Imperi això fa que en aquest període hi hagi revoltes, petites guerres, falta de diners... la gent d'aquest temps està molt desconcertada, no té les coses molt clares ja que no saben si el pròxim període serà esperançador o no.

- *En l'obra de Tit Livi s'incorporen nombrosos esdeveniments fabulosos procedents de la tradició miticolllegendària de Roma. El mateix Tit Livi ho justifica de la següent manera:*

A l'antiguitat, se li concedeix aquesta llicència de fer més sublim el naixement de les ciutats barrejant les coses humanes amb les divines. I si a algun poble romà ha obtingut tanta glòria amb les armes que, quan

diu que Mart és el seu pare i el seu fundador, els altres pobles de la terra ho han de tolerar amb tanta equanimitat com suporten el seu domini

♦ **Comenta aquestes paraules**

Segons aquest text, podem dir que la llicència que es donen els guanyadors d'una batalla sobre uns altres, la utilitzen per magnificar el seu poder amb els seus orígens.

- **El mètode històric de l'obra de Tit Livi es manifesta sovint en el fet que l'autor ens transmet diferents versions d'un mateix succés. Busca'n un exemple i exposa les dues o més tradicions recollides.**

Un primer exemple que trobem sobre la manera d'escriure Tit Livi explicant dues versions sobre un mateix fet, el trobem a la pàgina 34 del llibre cap a les línies 31 a 39. ... A partir d'aquí hi ha dues versions: uns diuen que Llatí, vençut en el combat, va fer la pau amb Eneas i després hi va contreure parentiu; altres contenen que quan els dos exèrcits ja estaven formats, abans de donar el senyal, Llatí havia avançat entre els ciutadans més importants i havia fet venir el cabdill dels estrangers a parlamentar. Li havia preguntat quina mena de gent era, d'on venien, per quina raó se n'havien anat de la seva pàtria i què buscaven al territori laurentí...

Un altre clar exemple de dues versions sobre un fet el trobem a la pàgina 40 entre les línies 167 a 179. ... diu la tradició que l'escàs cabal d'aigua havia dipositat en lloc eixut el bresol flotant on havien estat exposats els nens, i que una lloba assedegada va baixar de les muntanyes que hi ha a prop, atreta pels plors infantils; ella, ajupint-se, va oferir les seves mamelles als infants amb tanta mansuetud que un pastor del ramat reial la va trobar llepant els nadons amb la llengua. Diuen que el pastor es deia Fàustul. Ell els va portar a la seva cabana i els va lliurar a la seva dona Larència perquè els criés. Alguns creuen que Larència era anomenada lloba entre els pastors, perquè havia prostituït el seu cos: d'aquí prové l'origen d'aquesta tradició i d'aquest propigi...

Un tercer cas el trobem entre les pàgines 43 a 44 del llibre i entre les línies 262 a 279, ... Diuen que el primer que va rebre l'auguri fou Rem: sis voltors; i havent anunciat ja l'auguri, com que se'n va presentar a Ròmul un nombre doble, els partidaris d'un i de l'altre havien saludat cadascú com a rei: uns deien que havien guanyat el regne perquè ho havien fet en el temps preceptuat, els altres deien que l'havien guanyat pel nombre d'ocells. Aleshores excitats per la discussió, van acabar embolicats en una lluita, portats pel xoc de les seves ires: hi mort Rem, ferit al mig de

l'avalot. La tradició més divulgada és que Rem va saltar els nous murs per insultar el germà: per això Ròmul l'havia matat i, ple de ràbia, havia dit increpant-lo amb aquestes paraules: –Així acabarà, a partir d'ara, qualsevol altre que salti les meves muralles– D'aquesta manera Ròmul va obtenir tot sol el poder: la ciutat acabada de fundar, es va dir segons el nom del seu fundador...

- **Gran part del llibre primer de Tit Livi està dedicat a la història de la monarquia romana que ja vam estudiar l'any passat. Escull un dels set reis que va tenir Roma i explica tot allò que Tit Livi recull sobre el seu regnat.**

El rei que hem escollit és el primer de tots, Ròmul. La història de la seva vida segons Tit Livi la podem trobar entre les pàgines 38 a 65 i entre les línies 135 a 861 del llibre.

Sobre el regnat de Ròmul, Tit Livi explica moltes coses; però començarem explicant una mica els seus inicis.

Ròmul és germà de Rem, aquest dos personatges són fills de Silvia, filla de Numitor. Aquesta va ser nomenada Vestal per el seu oncle perquè així no tingués descendència gràcies al vot de virginitat perpètua. Però, igualment, ella es queda embarassada, i infanta bessons, Ròmul i Rem, per poder amagar aquest escàndol el nens són posats dintre d'una panareta i llençats al riu, un pastor els recull i els cria. Quan són grans els dos nens diuen que seran amos d'una contrada però es posen en rivalitat entre tot dos i Rem acaba morint en mans de Ròmul. Aquest va aixecar un mur en el que seria el seu territori i va fer uns rituals als déus. Això ho podem demostrar llegint les pàgines 38 a 44 del llibre i entre les línies 135 a 283 del llibre

Seguidament Ròmul va instaurar unes lleis de convivència en el seu territori i com que va veure que la seva espècie no viuria gaire, ja que li faltaven dones per poder augmentar la seva població, va fer enviar uns ambaixadors als pobles veïns per tal de demanar en matrimoni a les dones dels seus pobles, però, aquests els hi van donar un no com a resposta. Ròmul en veure la ofensiva dels pobles veïns va preparar—los una trampa va fer que vinguessin amb l'excusa d'un joc que havia preparat i quan totes les dones amb els seus familiars eren dintre de la ciutat van raptar—les. Això ho podem veure entre les pàgines 47 a 52 i entre les línies 356 a 480 del llibre.

A continuació, les famílies de les noies raptades fan la guerra amb Ròmul, aquesta va ser molt ràpida, guanyà Ròmul i seguidament annexa el territori dels enemics a Roma. Va portar les despulles del cabdill vençut, al costat d'una alzina venerada per els pastors i va designar els límits del nou temple dedicat a Júpiter. La dona de Ròmul, Hersília, li prega que accepti als familiars de les noies raptades com a ciutadans de Roma perquè l'estat romà creixes ben avingut amb ells. Esclata la guerra contra els sabins que va ser la més gran de totes les guerres. La filla donzella de Espuri Tarpeu va ser seduïda per Taci i ella va obrir les fortaleeses als seus homes i tot seguit la van matar, els sabins van entrar a la ciutadella que governava Espuri Tarpeu, pare de la noia que havien matat, i hi va haver una petita guerra que va acabar quan les noies raptades es planten al camp de batalla i amenaçaven tot dient que preferien morir a veure com sogres i gendres es maten entre ells, tot seguit, tots dos bàndols segell una l'aliança. En honor a aquesta batalla posen el nom de Curci a un aiguamoll on el cavall del jefe dels sogres, l'altra bàndols contrari als romans, havia caigut. El regne va ser compartit harmoniosament entre els dos reis. Tot això ho trobem entre les pàgines 52 a 59 i entre les línies 481 a 674 del llibre.

Passat un temps, els familiars del rei Taci van maltractar els ambaixadors dels laurentins hi van haver aldarulls i va morir Lavíni. Ròmul tot i lo succeït va fer renovar l'aliança entre els dos pobles. Els poble dels fidenats, veïns dels romans, al veure que aquests tenien tanta riquesa, van dedicar a fer la guerra. Els Veios, en veure la proximitat del poble romà amb les seves terres, van formar un petit exercit, van saquejar les terres romanes i van tornar al seu territori. Els romans en veure que l'enemic ja havia marxat va creuar el Tiber i van instal·lar a la terra dels Veios un campament, aquest surten i són abatuts. En quant al final de Ròmul, podem dir que s'esmenta com un dia de pluja, el cobreix una espessa nebulosa que el fa desaparèixer de la terra i després se li apareix a Quirits en un somni tot dient—li que els déus volien que Roma sigui la capital del món, per això que tots els homes i els seus descendents duquin a terme pràctiques militars perquè no siguin mai abatuts. Aquest últim tros el trobem entre les pàgines 59 a 62 i entre les línies 675 a 561 del llibre.

- **L'obra de Tit Livi conté alguns dels episodis més famosos de la llegenda de Roma. Alguns d'aquests episodis no només varen tenir una gran difusió en l'antiguitat, sinó que han perviscut fins els nostres dies reinterpretats en la literatura, la música o les arts plàstiques. Aquí en tens alguns dels més significatius:**

- **Escull-ne un i fes-ne el comentari**

- ♦ **L'enfrontament entre Horaci i Curiaci.**

El quadre que trobem aquí a sobre, no és verdaderament el quadre de la batalla entre Horacis i Curiacs. Aquest representa l'avant-sala de l'enfrontament entre les dues bandes.

Podem observar a la família dels Horacis, els fills de la qual fan un jurament davant les espases (situats a la part esquerra de l'espectador) que sosté el patriarca (situat al centre del quadre) i tots junts prometen

que guanyaran la batalla contra els Curiacs. A la part dreta del quadre, podem veure un grup de senyores mig desmaiades i plorant per culpa de la batalla, això vol dir que algun dels personatges que trobem a l'esquerra i als centre del quadre no tornaran a casa. Exactament, són els personatges que van vestits de vermell, l'autor del quadre els deu haver pintat així en representació de la sang, o sigui, representant el tràgic desenllaç d'aquests personatges, la mort.

BIBLIOGRAFIA

1. Autor: Tit Livi, **Traducció:** Bàrbara Matas; **ELS ORÍGENS DE ROMA AB URBE CONDITA LIBER I**, **Editorial:** L'esparver clàssic, La Magrana S.A, **Edició:** Barcelona 2001.

2. Autor: varis, **HISTORIA DE LA CULTURA I DE LES CIENCIES**, **Editorial:** Biblograf S.A, **Edició:** Barcelona 2000.

3. Autors: T. Llacay, M. Viladevall entre d'altres, **VISUALART**, **Editorial:** Vicens Vives S.A., **Edició:** Barcelona 2001.

♦ Ajuda d'Internet

4. <http://www.historia-antigua.com/docs/roma/mitologia.html>

5. <http://www.sunion.net/professors/rboixader/cultura/historia/base.htm>

6. [http://rsta.pucmm.edu.do/biblioteca/pinacoteca/neoclasicismo/imagenes/el juramento de los horacios.jp](http://rsta.pucmm.edu.do/biblioteca/pinacoteca/neoclasicismo/imagenes/el_juramento_de_los_horacios.jp)

7. <http://guia.tercera.cl/2002/07/19/teatro3.htm>